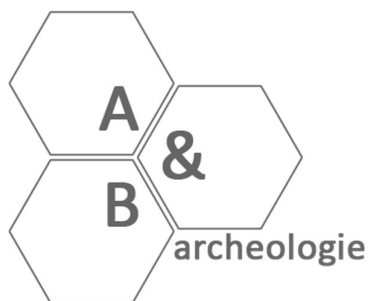

Archeologienota Kruisem Meirestraat 17

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

20-5-2025

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van stedenbouwkundige handelingen aan de Meirestraat 17 te Kruishoutem (deelgemeente van Kruisem, provincie Oost-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de oppervlakte van de betrokken percelen groter is dan 5.000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is ca. 5.670m² groot en situeert zich ten zuiden van de Meirestraat te Kruishoutem (deelgemeente van Kruisem). Het terrein ligt ten zuiden van huisnummer 13 en ten noordwesten van huisnummer 17 langs deze straat. De westelijke grens van het terrein wordt gevormd door de Zaubeeek. Het plangebied wordt omgeven door industriële bebouwing en tuinbouwbedrijven, maar is zelf onbebouwd en volledig begroeid met bomen.

Het plangebied was in de 18de eeuw gelegen in een zeer landelijke omgeving op enige afstand van de dorpskernen van Kruishoutem en Waregem. De Villaretk kaart en Ferrariskaart suggereren dat de loop van de Zaubeeek mogelijk is veranderd doorheen de 18de en 19de eeuw. Anderzijds zou ook de projectie van het plangebied op deze kaarten onjuist kunnen zijn. Het plangebied bleef in elk geval sinds de 18de eeuw onbebouwd en was in gebruik als bosgrond en landbouwgrond/grasland.

Het plangebied bevindt zich in een eerder vlakke en laaggelegen landschappelijke zone tussen de Leievellei in het noordwesten en een hogere heuvelrug die doorheen het centrale deel van Kruishoutem loopt. Deze rug heeft een maximale hoogtelogging van ca. +68m TAW. De Zaubeeek, waarlangs het plangebied gelegen is, ontspringt op deze heuvelrug en loopt naar het noordwesten af in de Leie. Op het detail van het digitaal hoogtemodel is te zien dat het plangebied een relatief vlak reliëf kent met hoogtes rond ca. +15,3m TAW à +15,7m TAW. Het geaccidenteerd karakter van het reliëf is te wijten aan de aanwezigheid van bomen. De Zaubeeek is duidelijk te onderscheiden als depressie (ca. +14m TAW) langs de westelijke terreingrens. De gronden ten oosten lijken enigszins opgehoogd te zijn. Bodemkundig worden voornamelijk droge zandbodem zonder profielontwikkeling verwacht.

Op archeologisch vlak zijn in de omgeving van het plangebied slechts enkele sites gekend. Zo werd in het begin van de 20ste eeuw een neolithische site gedocumenteerd op ca. 1km ten noordwesten van het plangebied. Ook werd via luchtfotografie in de omgeving al een mogelijke grafheuvel waargenomen. De overige onderzoeken leverden weinig archeologisch relevante resultaten op. Ze brachten voornamelijk (sub)recente sporen aan het licht.

Er kan aan het plangebied een eerder ongekende archeologische verwachting worden toegekend, voornamelijk door het gebrek aan archeologisch onderzoek in de omgeving. Afgaande op de landschappelijke ligging, net naast de Zaubeeek, en het schijnbaar ontbreken van grootschalige bodemverstoringen sinds midden 18de eeuw, is de kans op de aanwezigheid van een archeologische site niet uitgesloten. Zowel in situ bewaarde steentijd artefactensites als sites met grondsporen kunnen aanwezig zijn.

De initiatiefnemer wenst een omgevingsvergunning aan te vragen voor het rooien van de bomen binnen het plangebied. Het wortelgestel zal daarbij uitgegraven worden met een graafmachine. De werken zullen zo voor puntsgewijze bodemingrepen van beperkte oppervlakte zorgen, verspreid over het volledige plangebied. De bodemimpact situeert zich rond reeds bestaande verstoringen (= wortelgestel).

Het plangebied kent een eerder ongekende archeologische verwachting, maar op basis van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet aangetoond worden. De geplande bodemingrepen betreffen louter het uitgraven van het wortelgestel van de te rooien bomen. Hoewel het in theorie mogelijk is dat hierbij archeologisch erfgoed wordt weggegraven, is de kans klein: het betreffen beperkte bodemingrepen, op locaties waar het wortelgestel reeds voor een bodemverstoring heeft gezorgd. Verder vooronderzoek in het kader van deze bodemingrepen lijkt weinig opportuun en zal niet leiden tot nuttige kenniswinst. Er worden bijgevolg geen verdere onderzoekstappen geadviseerd in het kader van het rooien van de bomen op het terrein.

Er dient dan ook geen programma van maatregelen voor verder archeologisch vooronderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij het onverwacht aantreffen van archeologische sporen of vondsten tijdens de werkzaamheden hiervan melding te maken bij het Agentschap Onroerend Erfgoed¹.

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.